

ЕСЕН, ЗИМА (ИЗБРАНИ СТИХОТВОРЕНИЯ ОТ СПИСАНИЕ „ВЕНЕЦ”)¹⁾

Даниела БОЖКОВА

Abstract. This is a selection of poems published during the years in the journal “Venets”. The admiration to the Bulgarian autumn and winter is their basic clue.

Keywords: poem, autumn, winter, Venets

ЕСЕННА ПЕСЕН²⁾

- Тихо бягат по земята
сетни слънчеви зари.
- Сбогом! – милват те цветята -
хай – до хубави зори! ..
- Сбогом! – шушнат цветицата. –
Утре, а? .. До среща пак! ..
И навеждат си челцата
пред пролазилия мрак.

И сънуват те, благатки:
пеперудови крилца,
топъл лъч ... милувки сладки
по албастрени челца. ..

А нощта студена, ледна, -
тръпнат дъхави цветя ...
лъч – целувчица последна
над сланата затрептя ...

КЪМ ЮГ³⁾

Отлитат вече нашите певци:
на светли юг влече ги пролетта;
отлитат сладкопойните горци –
в леса самотен стихва песента.

И гледам аз роякът как се рей
из модрите небесни висини,
а утре вече слънце ще го грей
над огледални морски ширини. ..

П. Петров

ЕСЕН⁴⁾

Низ поля и глътнали долини
тихомълком лази есента;
пак застилат двори и градини
жълтите, окапали листа.

Влачат се като стада лениво
непрогледни, синкави мъгли;
от небето схлупено и сиво
непрестанно дъжд вали, вали ...

Във гората тъжна, запустяла
няма песен, нито глъч, ни звук:
няма ято веч не отлетяло
към далечен, къмто топъл юг.

Вятърът ту плаче, ту засвири,
ту и из пътя сам-самин търчи,
а отвъд, зад голите баири,
гаснат тихо сетните лъчи.

Пада мрак, и врани негде грачат,
и гласът им стихва във нощта.
но дали за лятото те плачат,
или пък посрещат есента?

И.Н. Булев⁵⁾

СЛЪНЦЕТО Е ЖИВО⁶⁾

Лист по лист гората скръбна рони. ..
Оголяха китните й клони.

Отлетяха птичките й пойни,
онемяха варшете й стройни.

А в полята, мрачни и сърдити,
бродят ветровете и мъглите. ..

Ой ви вази, ширнати полета,
ой те тебе, горо ле напета!

Не скърбете, че ви вихри брулят,
че мъглите слънцето ви тулят.

Слънцето е още живо, живо -
там в небето мрачно, мълчаливо.

То ще грейне пак от висините,
ще стопи скръбта ви и мъглите.

И над селища, поля, балкани
пак засмяна пролет ще настане.

Христо Радевски⁷⁾

ЕЛА!...⁸⁾

Ех, всяка заран дигам аз пердето,
Навън поглеждам – няма и сега! –
Пак ясно-синьо трепнало небето:
Напусто ние чакаме снега!

С тъга отдавна птички отлетяха
и лист едва ли нейде е останал;
отдавна врани сняг ни предвещаха –
един Бог знае, де е окъснял!

Гори без листи, без трева полето –
Животът сякаш, грозно отлетя,
без песни ето – глъхнало небето,
земя без птички, листи и цветя! ...

А сняг не иде! – Господ ни забрави! –
Зърната ще наново покълнат;
а нащи зимни приказки, забави? –
шейните още в зимника стоят!

Защо се бавиш? – Чакаме те вече:
че празниците с твоята шейна
пътуват само – дълго, отдалече...
Димитров-ден не знаеш ли че мина? ...

Ех, всяка заран дигам аз пердето
навън поглеждам – няма и сега...
И мисля си със радост на сърцето –
как тихо, бавно стели се снега...

А там звънци че дрънкат ми се струва,
шейната бързо носи се напред;
горняк носа пощипва и надува;
дървета, храсте – бяло е навред....

А ей в дола селото се съглежда:
сестричката ми чака вече там, -
целува ме, подскача и поглежда
в ръцете ми – какво ли ще й дам....

И печката, и котката до нея...
Ей, дайте чай! – студено е навън.
Прегръщам ги, и плача и се смея...
И – сепвам се... Ах, чуден, сладък сън! ...

И, с яд в душата, дръпвам пак пердето,
навън поглеждам: няма и сега! –
пак ясно-синьо трепнало небето. –
Ще дойдеш ли най-сетне и кога? ...

М. Теофилов⁹⁾

ЗИМНО УТРО¹⁰⁾

Голи клони. Вятър гони
преспи из полето;
спят си всички – сал звездички
трепкат по небето...

Но и те ли затрептели
сякаш от умора.
Мраз и кърви... Петли първи
екнаха по двора...

Ей ковача – чук подскача,
утро не дочака!
Мраз навява – глъч врява
екна по сокака: -

Симидчии, салепчии;
куче нейде лае...
А съседа по говеда
кашля и ругае.

- Добро утро! – Добро утро!
- Харен ден ще има...
- Ех не то е, но злато е
хубавата зима.

И тревите и храните –
кипна-щат бер'кети;
само златото през лятото
Да ни не сполети! ...

- Бог е с нази. – Вий, хайлази! -
слънце ще ни снайде –
на, изтече, а далеч е,
път ни чака – хайде!...

А зад хлева веч изгрява
слънце златоглаво...
Ех, бер'кети – нека свети!
харно време – право!

М. Теофилов⁹⁾

ПЕСЕНТА НА ГАРВАНА¹¹⁾

Га!... че сняг покрил полята,
че сковани са във лед
и реките и блатата,
че умрял е божий свет,
цял заринат под снега –
гордо вдигам си главата:
днес съм царя на гората! –
Га-га-га!...

Летни птички отлетяха;
спят отдавна в зимен сън
Мишки, ежове – умряха
други в студ и глад навън,
непривикли на снега...
Само аз един без стряха, -
в песни бодри без уплаха –
Га-га-га! ...

Моя поглед с ширинето
търси радост и привет:
аз – едничък на полето,
оковано в скреж и лед,
тежко глътнало в снега...
Аз един под небесата,
цар-певец съм на земята...
Га-га-га!...

М. Теофилов⁹⁾

БЕЛЕЖКИ

1. Всички снимки в тази подборка от стихотворения са направени от г-жа Кинка Михайлова, уредник в Историческия музей в Белоградчик.
2. *Венец* **1**, 26 (1911).
3. *Венец* **1**, 110 (1911).
4. *Венец* **15**, 98 (1937).
5. Илия Николов Булев (19.11.1883 – 16.04.1966); издал е книга „Илия Р. Блъсков” (1934 г.).
6. *Венец* **15**, 73 (1937).
7. Христо Василев Радевски (10.10.1903 – 14.02.1996).
8. *Венец* **1**, 161-162 (1911).
9. Михаил Попсавов Теофилов, публикувал между 1901 и 1943, днес забравен; написал е биография на Христо Ботев (1926), претърпяла три издания.
10. *Венец* **1**, 469-470 (1912).
11. *Венец* **1**, 393 (1911).

✉ Ms. Daniela Bozhkova, BA
SCS Consulting Ltd.
16 Sider Grantcharov Str., 1359 Sofia
E-Mail: dnl_bozhkova@yahoo.com